

УДК 657:.22

Кириленко В'ячеслав Борисович,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку
в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail: kirilenkob@mail.ru

СУЧАСНІ НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ І ОЦІНКИ РЕСУРСНОЇ БАЗИ БАНКУ

АНОТАЦІЯ. У статті розглянуто питання, присвячені сучасним напрямкам формування й оцінки ресурсної бази банку. Досліджено сучасний стан ресурсів банку, а саме особливості їх формування і оцінки. Визначено складові банківських ресурсів та сучасні підходи до їх оцінки. Проаналізовано останні зміни в облікових методиках формування та оцінки. Виявлено негативні тенденції у формуванні ресурсної бази банку, які пов'язані зі станом економіки України. Автором досліджено пропозиції авторів і зроблено критичний аналіз публікацій. Визначено, що проблема ресурсного забезпечення банківської діяльності не нова. Проте найчастіше у своїх працях українські вчені-економісти здебільшого розглядають лише окремі аспекти формування складових банківських ресурсів, відсутній комплексний підхід до проблеми. Надано пропозиції по удосконаленню процесів формування та оцінки ресурсів банку, а саме: посилення контролю за допуском іноземного капіталу у банківський сектор України; надання гарантій комерційним банкам; підвищення ефективності державного нагляду; розширення можливостей випуску для комерційних банків середньострокових цінних паперів і т.д.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: капітал, зобов'язання, ресурсна база, оцінка, інвестиції.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Функціонування та подальший розвиток банківської системи України перебувають у тісному взаємозв'язку із нарощуванням обсягів банківських ресурсів. Від того, наскільки банки приділятимуть увагу формуванню фінансових ресурсів, залежить їх спроможність здійснювати активні банківські операції, у тому числі й інвестиційні. Саме тому однією з необхідних передумов для ефективного функціонування банків та їх фінансової стійкості є стабільність і достатність ресурсної бази банків

Реалізація банківськими установами кредитної та інвестиційної діяльності має бути пов'язана з прийняттям конкретних рішень у сфері визначення можливих джерел фінансування, способів їх формування та підвищення ефективності їх використання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема ресурсного забезпечення банківської діяльності не нова. Проте найчастіше у своїх працях українські вчені-економісти У.Р. Гулієв [14], А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пуховкіна [3], А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко [1], О.В. Васюренко, К.О. Волохата [7], О. А. Кириченко [4], А.П. Вожжов [13], І.М. Лозепко [5], Ж.М. Довгань [15], І.М. Федосік [16] здебільшого розглядають лише окремі аспекти формування складових банківських ресурсів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. На даний час практично відсутні роботи, у яких би містилося комплексне дослідження питань формування і оцінки структури банківських ресурсів. В країні відбулися значні зміни як в політичних, так і в економічних питаннях. Тому ці питання актуальні сьогодні — в умовах фінансової кризи.

Поряд з цим, постійні зміни умов функціонування банківського капіталу обумовлюють необхідність постійних досліджень у цій галузі, зокрема це стосується проблеми оцінки та структури банківських ресурсів. За таких обставин дослідження цих питань в Україні є особливо актуальним і своєчасним. Останні роботи Ю. Галіцейської [8], А.Л. Лобанової [10], Н.Г. Волик [7], Е. Ф. Арсланова [2], О.М. Музичка [11], М.П. Могільницької [9], О.Б. Шулевської [17], В. Піддубного [13], Д. Олійник [12] лише частково дають відповідь на ці питання.

Формулювання мети і завдання дослідження. Дослідити сучасний стан ресурсів банку, а саме особливості їх формування і оцінки. Визначити складові банківських ресурсів та сучасні підходи до оцінки банківських ресурсів. Проаналізувати останні зміни в облікових методиках формування та оцінки. Надати пропозиції по удосконаленню процесів формування та оцінки ресурсів банку.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Слід зауважити, що відповідно до сучасних принципів бухгалтерського обліку усі банківські ресурси поділяються на зобов'язання і капітал. За цим критерієм публікуються дані про діяльність банківської системи України. Джерелами надходження ресурсів для банку в вигляді зобов'язань, можуть бути: депозити, які включають кошти інших банків, кошти суб'єктів господарювання, кошти бюджетів різних

рівнів, кошти фізичних осіб; позикові кошти (не депозитні залучення), які банк одержав від інших банків у вигляді кредитів і розміщенням власних боргових цінних паперів (депозитних сертифікатів, облігацій), кредити міжнародних фінансових установ, субординовані кредити.

Сучасна структура ресурсної бази комерційного банку характеризується незначною часткою власних коштів. У країнах з розвинутими ринковими відносинами частка власних коштів у складі ресурсів визначається на рівні 15-20 %, що дозволяє забезпечити достатню стабільність банків і їх стійкість. Власний капітал у складі ресурсів українських банків коливається на рівні 10 — 15 %. Зростання величини власного капіталу є основним завданням комерційних банків [1].

Як вважає Ю. Галіцейська [8, с.12] проблеми у діяльності банків виникають під впливом багатьох факторів як зовнішнього, так і внутрішнього характеру. Зовнішніми чинниками впливу можуть бути незадовільний стан економіки країни, недосконалість грошово-кредитної політики НБУ стосовно банків, недосконалість законодавчої бази, її невідповідність сучасним умовам і потребам банків, недосконалість діяльності судової системи. В особливо негативному становищі опиняються банки, які здійснюють довгострокове кредитування. Адже за час дії таких угод змінюється законодавство, економічний стан. Не сприяє розвитку економіки й відсутність у необхідному обсязі державної підтримки у сфері довгострокового кредитування, надання гарантій, недостатня участь держави в інвестиційному процесі. Досі більшість банків відчувають нестачу фінансових ресурсів унаслідок нерозвиненості грошового обігу за участю банківської системи, а зараз внаслідок фінансової кризи і політичної ситуації.

Вагомими чинниками, які уповільнюють розвиток банківської системи України, є нерозвиненість ринку страхування та фондового ринку, їх невідповідність сучасним умовам та світовим стандартам [10, с.89].

На діяльність банківської системи впливають також чинники внутрішнього характеру. Зокрема — це недостатній рівень капіталізації банків, а внаслідок цього ненадійність, нестабільність та неспроможність банків пристосуватися до несприятливих змін кон'юнктури ринку.

Важливим завданням банку щодо формування стабільної ресурсної бази залишається залучення нових клієнтів. Основним

результатом, такого залучення має бути забезпечення стабільного поступлення в банк вільних грошових коштів. Однак залучення більшої кількості клієнтів та постійне поступлення депозитів не сприяє стабільності ресурсної бази.

Розглядаючи маркетинговий аспект залучення ресурсів, доцільно розглядати питання ціноутворення, оскільки саме ціна є важливим фактором взаємовигідних відносин клієнтів з банками.

Окремі автори Н.Г. Волик [7, с.270-274] зазначають, що розбіжності строків активних і пасивних операцій впливає на ліквідність банку. Стійкість ресурсної бази комерційних банків залежить від строковості залучених коштів.

Значна частка депозитів до запитання суб'єктів господарювання, перевага короткострокових вкладів над довгостроковими негативно впливають на стійкість ресурсної бази. Перевагу короткострокових вкладів у загальній сукупності депозитних вкладень можна охарактеризувати як негативний факт, оскільки перевага короткострокових ресурсів не дозволяє банку сповна використовувати залучені кошти, не дозволяє робити довгострокові вкладення, що, в свою чергу, негативно позначається як на ефективності діяльності комерційного банку, так і на економіці країни в цілому. З іншого боку, короткострокові ресурси значно дешевші, що позитивно відображається на процентній маржі банку.

Потрібно підкреслити, що в своїй діяльності банки повинні забезпечувати узгодження пасивів та активів, що приводить до зміни якісних характеристик акумульованих коштів, у процесі чого і виявляється трансформаційна функція банків. Банки акумулюють кошти з різних джерел із досить відмінними параметрами. У результаті формується сукупність стабільних і нестабільних ресурсів, які необхідне розмістити в конкретні активи, що відрізняються від акумульованих коштів як за строками так і за обсягами, тому одним з основних завдань банку є трансформація якісних характеристик цих коштів таким чином, щоб вони відповідали вимогам активів

На підставі проведеного дослідження, Д.Олійник[12, с.43] робить висновок про те, що впродовж останніх років стає характерною тенденція, яка спостерігається в усіх країнах з розвиненою ринковою економікою, а саме основним джерелом формування банківських ресурсів стають кошти фізичних осіб. Крім того, слід відзначити поступове зниження ролі власних коштів у формуванні ресурсної бази банків.

Д. Олійник [12,с.45] зазначає, що цікавим, з погляду дослідження особливостей ресурсної бази українських комерційних банків, є той факт, що серед строкових депозитів, які розміщені в проаналізованих банках, питома вага коштів юридичних осіб досить незначна. Причини цього явища, скоріш за все, започатковані поточною економічною ситуацією, яскравими ознаками якої є платіжна криза та низький рівень монетизації економіки. При цьому в більшості українських підприємств немає джерел для накопичення грошових коштів, більше того, спостерігається гострий дефіцит обігових коштів. Причина диспропорції — низький рівень доходів населення, висока тінізація економіки та слабкий рівень довіри населення до комерційних банків.

Слід зазначити, що кошти юридичних і фізичних осіб становлять основний обсяг ресурсної бази наших банків. Із зовнішніх джерел поповнення ресурсної бази українських банків відзначимо внутрішні запозичення (облігації, векселі, міжбанківський ринок), зовнішні запозичення (єврооблігації, синдиковані кредити) і депозити (часток осіб і корпоративних клієнтів).

В. Піддубний [13, с.26-32] вважає, що проблема збільшення капіталізації окремих банківських установ може бути вирішена шляхом здійснення консолідації комерційних банків у формі злиття та поглинання, створення стратегічних альянсів, спільних товариств і т.д. Одним з магістральних шляхів розвитку банківського ринку України повинно стати проведення НБУ політики консолідації дрібних банків навколо великих фінансових інститутів.

В. Піддубному заперечує М.П. Могільницька [9]. Спираючись на досвід розвинених країн, вона вважає, що треба очікувати, що невеликі місцеві банки мають зберегти свою нішу на ринку фінансових послуг і залишаться конкурентоспроможними порівняно з великими банками, обслуговуючи малий та середній бізнес. Тому, стимулювання процесів фінансової консолідації необхідно проводити таким чином, щоб зберегти невеликі ефективні фінансові установи.

На нинішній день особливо важливого значення набуває подальше нарощення капіталу комерційними банками. Удосконалення управління власним капіталом має винятково важливе значення для забезпечення стійкості активів і зобов'язань комерційного банку, підвищення прибутковості банківської діяльності та фінансової стійкості банківської системи в цілому. Ча-

стина комерційних банків України збанкрутувала внаслідок неповернення наданих кредитів. Уникнути цього можна було б за наявності достатнього розміру власного капіталу, здатного покрити значні втрати ресурсів, та зваженої кредитної політики. Зважуючи на гостру потребу підвищення рівня капіталізації — основи надійності конкурентоспроможності банків на внутрішньому і міжнародних ринках, їм необхідно вживати заходів щодо збільшення обсягів капіталу.

Серед таких заходів значна увага повинна приділятися реінвестуванню прибутку як найприривнішому та порівняно дешевому джерелу фінансування банку, який прагне розширити свою діяльність, що дає змогу не розширюючи коло власників зберегти існуючу систему контролю за діяльністю банку і уникнути зниження цоx дчості акцій унаслідок збільшення їх кількості в обігу. Оскільки чистий прибуток банків, що залишився в розпорядженні може бути спрямований на забезпечення аевного рівня дивідендних виплат акціонерам та фінансування діяльності банків.

Уданому аспекті основне завдання менеджменту полягас у визначенні оптимального :піввідпоінення між величиною прибутку, що спрямовується на поповняння капіталу, та розміром дивідендних виплат акціонерам банку. Саме тому одним із важливих факторів впливу на можливості банку залучати капітал у майбутньому стабільність дивідендної політики. Однак для такого методу фінансування існує ряд недоліків: повне оподаткування, оскільки па поповнення капіталу спрямовується чистий прибуток після виплати всіх податків; виникнення проблеми зменшення дивідендів; повільне нарощування капіталу.

Комерційні банки вдаються також до зовнішніх джерел поповнення капітальної бази, у випадках, коли потрібно забезпечити швидке отримання значних обсягів коштів, а також поліпшити позиції банку щодо залучення коштів у майбутньому. Найпопулярнішим зовнішнім джерелом є емісія звичайних і привілейованих акцій. Але й цей підхід має ряд істотних недоліків, таких як висока вартість; труднощі пов'язані з розміщенням акцій на ринку; значне підвищення ризику зниження доходів на одну акцію; послаблення контролю за банком з боку акціонерів, якщо вони не зможуть самі викупити всі акції нової емісії. Згідно поведеного дослідження, для банків привабливим варіантом реалізації такого способу збільшення власного капіталу могло б стати, розповсюдження привілейованих акцій серед міноритарних акціонерів,

Для поповнення капіталу й отримання значних грошових коштів банки вдаються й до проведення таких фінансових операцій, як продаж активів, зокрема, будівель, споруд та приміщень з одночасною довгостроковою їх орендою у нових власників. Такі операції стають успішними за умов, коли у зв'язку з інфляцією зростає ринкова вартість майна, а також здійснюється його прискорена амортизація. Найбільш часто у банках створюються резерви переоцінки основних засобів для покриття різниці між їх балансовою та ринковою вартістю, а на суму умов появи на цьому ринку нових гравців.

Актуальними в період глибокої фінансової кризи є проблеми оптимізації функціонування банківської системи з погляду формування ресурсної бази й її перспектив, виходячи з негативних економічних умов, що складаються.

Загалом, невизначеність у політичній сфері лише посилює ризики відпливу короткострокового капіталу. Має місце явище, коли значні припливи капіталу супроводжуються істотним відпливом капіталу, оскільки недосконала система хеджування ризиків викликає потребу диверсифікації портфелів. Також за цим явищем можуть стояти тіньові операції втечі капіталу, зокрема, коли надходження від експорту вкладаються в активи, які не репатріюються.

Одним з негативних наслідків зростання обсягів залучення іноземного капіталу є своєрідний «ефект витіснення» дешевими іноземними ресурсами коштів вітчизняного постачальника фінансових ресурсів. З одного боку, це дешевші ресурси, що значно знижує витрати банку й тому є для нього привабливим, а з іншого внутрішні інвестори витісняються з ринку капіталів (особливо це стосується фізичних осіб), оскільки вартість їх ресурсів вища, що набагато збільшує витратну частину банку. Тут видно суперечність між економічним інтересом банку та інтересами держави, оскільки будь-яке зниження процентної ставки за депозитами фізичних осіб до рівня інфляції або нижче створить умови для осідання грошей на руках у населення, що може позначитися на стані грошового обігу в країні.

Нарощування ресурсної бази — не самоціль для комерційних банків. Головна їхня задача — це трансформація ресурсів в інвестиції, у тому числі середі та довгострокові.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. На підставі вищевикладеного, можливо зробити наступні висновки і пропозиції:

— у зв'язку із світовою фінансовою кризою потрібно розробити нормативні документи щодо посилення контролю за допуском іноземного капіталу в банківський сектор України, за його відтоком за кордон та за діяльністю банків з іноземним капіталом в Україні;

— підвищити ефективність державного нагляду за діяльністю банківської системи та окремих банків;

— розширити для комерційних банків, можливості випуску середньострокових цінних паперів і їхнє розміщення як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках;

— розробити системи надання державою гарантій комерційним банкам при інвестуванні в реальний сектор економіки, впровадження нових організаційних форм банківської участі в цьому з метою підвищення надійності банків;

— порушувати питання про надання банкам права включати в договір пункт про особливі умови дострокового вилучення внеску.

— важливим джерелом зміцнення і розширення ресурсної бази є залучення коштів і одержання технічної допомоги від міжнародних фінансових організацій;

— немаловажним елементом ресурсної бази можуть бути залишки коштів на рахунках регіональних бюджетів, одержання додаткових доходів у процесі виконання бюджету за рахунок розміщення бюджетних засобів на банківських депозитах.

В період фінансової кризи, для банків, проблема формування банківських ресурсів є особливо актуальною і потребує окремого дослідження.

Бібліографічний список

1. Аналіз банківської діяльності [Текст]: підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко. — К.: КНЕУ, 2004. — 599 с.

2. Арсланов, Э. Ф. Ресурсная база российских банков [Текст] / Э.Ф. Арсланов // ЭКО. — 2007. — № 2. — С. 154-163.

3. Банківські операції [Текст]: підручник — 2-е вид. / А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пуховкіна. — К.: КНЕУ, 2002. — 476 с.

4. Банківський менеджмент [Текст]: навч. посіб. [для студ. екон. спец. / О. А. Кириченко, І. В. Гіленко, С. Л. Роголь та ін.]; за ред. : О. А. Кириченко. — 3-тє вид., переробл. і допов. — К.: Знання-Прес, 2002. — 438 с.

5. Банківські операції [Текст]: навч. посібник для дистанційного навчання / І. М. Лазепко; наук. ред. А. М. Мороз. — К.: Ун-т «Україна», 2007. — 327 с.
6. *Васюренко О. В., Волохата К. О.* Економічний аналіз діяльності комерційних банків: навчальний посібник. — К.: Знання, 2006. — 463 с.
7. *Волик Н. Г.* Ресурсна база комерційних банків України : сучасний стан і перспективи розвитку [Текст] / Н. Г. Волик, К. Г. Яценко // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. — 2010. — № 6. — С. 270-274.
8. *Галіцейська Ю.* Ресурсна база комерційних банків: сучасний стан та можливі напрями оптимізації / Ю. Галіцейська // Вісник Тернопільського державного економічного університету [Текст]: наук. журнал / [голов. ред. А. Ф. Мельник]. — Тернопіль: Економічна думка, 1996. — Вип. 3, липень–вересень. — 2006. — 188 с.
9. Забезпечення сталого розвитку банківської діяльності [Текст]: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 11 жовтня 2007 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київський нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана»; [відп. за вип. М. І. Діба ; уклад. О. В. Кот]. — К.: КНЕУ, 2007. — 320 с.
10. *Лобанова А. Л.* Ресурсна політика комерційних банків України [Текст] / А.Л.Лобанова // Фінанси України. — 2005. — № 1. — С. 88.
11. *Музичка, О. М.* Критерії оптимізації ресурсної бази банку [Текст] / О.М.Музичка // Вісник Тернопільського державного економічного університету [Текст]: наук. журнал / [голов. ред. А. Ф. Мельник]. — Тернопіль: Економічна думка, 1996 — Вип. 3, липень–вересень. — 2006. — 188 с.
12. *Олійник Д.* Ресурсна база українських комерційних банків як джерело ліквідності [Текст] / Д. Олійник // Банківська справа. — 2004. — С.43-45
13. *Піддубний В.* Світова торгівля та українські банківські ресурси [Текст] / В. Піддубний // Фондовый рынок. — 2008. — № 23. — С. 26-32.
14. Природа і механізм трансформації банківських ресурсів: Автореф. дис. д-ра екон. наук: 08.00.08 [Текст] / А.П. Вожжов; Укр. акад. банк. справи Нац. банку України. — Суми, 2007. — 37 с.
15. Ресурси комерційних банків і вдосконалення напрямків їх формування: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.04.01 [Текст] / У. Р. Гулієв; Київ. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 1999. — 20 с.
16. Ресурси комерційного банку: формування та управління: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.04.01 [Текст] / Ж.М. Довгань; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. — К., 2000. — 19 с.
17. Управління ресурсним потенціалом банку: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.04.01 [Текст] / І. М. Федосік; Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. — Х., 2003. — 20 с.

References

1. Analiz bankivskoi diyalnosti [Tekst]: pidruchnyk / A. M. Gerasimovych, M. D. Alekseenko, I. M. Parasij-Vergunenko. — K.: KNEU, 2004. — 599 p. [In Ukrainian]
2. *Arslanov, E. F.* Resursnaia baza rossijskikh bankov [Tekst] / E. F. Arslanov // EKO, № 2. — 2007. — P. 154-163. [In Russian]
3. Bankivski operatsii [Tekst]: pidruchnyk — 2-e vyd. / A. M. Moroz, M. I. Savluk, M. F. Puhovkina. — K.: KNEU, 2002. — 476 p. [In Ukrainian]
4. Bankivskiy menedzhment [Tekst] : navch. posib. [dlia stud. ekon. spets. / O. A. Kyrychenko, I. V. Gilenko, S. L. Rogol ta in.]; za red.: O. A. Kyrychenko. — 3-te vyd., pererobl. i dopov. — K.: Znannia-Pres, 2002. — 438 p. [In Ukrainian]
5. Bankivski operatsii [Tekst]: navch. posibnyk dlia dystantsijnogo navchannia / I. M. Lazepko; nauk. red. A. M. Moroz. — K.: Un-t «Ukraina», 2007. — 327 p. [In Ukrainian]
6. *Vasiurenko, O. V., Volohata K. O.* Ekonomichnyi analiz diyalnosti komertsii bankiv: navchalnyi posibnyk. — K.: Znannia, 2006. — 463 p. [In Ukrainian]
7. *Volyk, N. G.* Resursna baza komertsii bankiv Ukrainy: suchasnyi stan i perspektyvy rozvytku [Tekst] / N. G. Volyk, K. G. Yatsenko // Derzhava ta regiony. Seriya: Ekonomika ta pidpryemnytstvo, № 6. — 2010. — P. 270-274. [In Ukrainian]
8. *Galitseiska, Yu.* Resursna baza komertsii bankiv: suchasnyi stan ta mozhlyvi napriamy optymizatsii / Yu. Galitseiska // Visnyk Ternopil'skogo derzhavnogo ekonomichnogo universytetu [Tekst]: nauk. zhurnal / [Golov. red. A. F. Melnyk], vyp.3. — Ternopil: Ekonomichna dumka (2006). — 188 p. [In Ukrainian]
9. Zabezpechennia stalogo rozvytku bankivskoi diyalnosti [Tekst]: materialy mizhnar. nauk.-prakt. konf., 11 zhovtnia 2007 r. / M-vo osvity i nauky Ukrainy, DVNZ «Kyivskiy nats. ekon. un-t im. Vadyma Getmana»; [vidp. za vyp. M. I. Dyba; uklad. O. V. Kot]. — K.: KNEU, 2007. — 320 p. [In Ukrainian]
10. *Lobanova, A. L.* Resursna polityka komertsii bankiv Ukrainy [Tekst] / A. L. Lobanova // Finansy Ukrainy, №1. — 2005. — P. 88 [In Ukrainian]
11. *Muzychka, O. M.* Kryterii optymizatsii resursnoi bazy banku [Tekst] / O. M. Muzychka // Visnyk Ternopil'skogo derzhavnogo ekonomichnogo universytetu [Tekst]: nauk. zhurnal / [golov. red. A. F. Melnyk], vyp. 3. — Ternopil: Ekonomichna dumka (2006). — 188 p. [In Ukrainian]
12. *Olijnyk, D.* Resursna baza ukraïnskyyh komertsii bankiv yak dzherelo likvidnosti [Tekst] / D. Olijnyk // Bankivska sprava. — 2004. — P. 43-45. [In Ukrainian]

13. *Piddubnyi, V. Svitova torgivlia ta ukrainski bankivski resursy [Tekst] / V. Piddubnyi // Fondovyi rynek, №23. — 2008. — P. 26-32. [In Ukrainian]*

14. *Pryroda i mehanizm transformatsii bankivskyyh resursiv: avtoref. dis. d-ra ekon. nauk: 08.00.08 [Tekst] / A.P. Vozhzhov; Ukr. akad. bank. spravy nats. banku Ukrainy. — Sumy, 2007. — 37 p. [In Ukrainian]*

15. *Resursy komertsyinyh bankiv i vdoskonalennia napriamkiv ih formuvannia: avtoref. dis. d-ra ekon. nauk: 08.04.01 [Tekst] / U. R. Guliev; Kyiv. nats. un-t im. T. Shevchenka. — K., 1999. — 20 p. [In Ukrainian]*

16. *Resursy komertsijnogo banku: formuvannia ta upravlinnia: avtoref. dis. d-ra ekon. nauk: 08.04.01 [Tekst] / Zh. M. Dovgan; Kyiv. nats. un-t im. T. Shevchenka. — K., 2000. — 19 p. [In Ukrainian]*

17. *Upravlinnia resursnym potentsialom banku: avtoref. dis. d-ra ekon. nauk: 08.04.01 [Tekst] / I. M. Fedosik; Khark. nats. un-t im. V. N. Karazina. — Kh., 2003. — 20 p. [In Ukrainian]*

Стаття надійшла до редакції 15 лютого 2014 р.

УДК 657:22

Кириленко Вячеслав Борисович,

канд. экон. наук, доцент, доцент кафедры учета
в кредитных и бюджетных организациях
и экономического анализа,
ГВУЗ «КНЭУ имени Вадима Гетьмана»
(03680, Украина, Киев, проспект Победы, 54/1)
E-mail: kirilenkob@mail.ru

СОВРЕМЕННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ФОРМИРОВАНИЯ И ОЦЕНКИ РЕСУРСНОЙ БАЗЫ БАНКА

АННОТАЦИЯ. В статье рассматриваются вопросы, посвященные современным направлениям формирования и оценки ресурсной базы банка. Исследовано современное состояние ресурсов банка, а именно особенности их формирования и оценки. Определены состав банковских ресурсов и современные подходы к их оценке. Проанализированы последние изменения в учетных методиках формирования и оценки. Выявлены отрицательные тенденции в формировании ресурсной базы банка, которые связаны с состоянием экономики Украины. Автором исследованы предложения авторов и сделан критический анализ публикаций. Определено, что проблема ресурсного обеспечения банковской деятельности не новая. Тем не менее чаще всего в своих работах украинские ученые-экономисты большей частью рассматривают лишь отдельные аспекты формирования составляющих банковских ресурсов, отсутствует комплексный подход к проблеме. Изложены предложения по усовершенствованию процессов формирования и оценки ресурсов банка, а именно: усиление контроля за допуском иностранного капитала в банковский сектор Украины; предоставление гарантий коммерческим бан-

кам; повышение эффективности государственного надзора; расширение возможностей выпуска для коммерческих банков среднесрочных ценных бумаг и т.д.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: капитал, обязательства, ресурсная база банка, инвестиции, оценка.

UDC 657:.22

Kyrylenko Vyacheslav Borysovitch,

Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Department of accounting in credit
and budgetary institutions and economic analysis
Kyiv national economic university named after Vadym Getman
(54/1, Prospect Peremogy, Kyiv, 03680, Ukraine)
E-mail: kirilenkob@mail.ru

MODERN DIRECTIONS OF FORMING AND ESTIMATING OF RESOURCE BASE OF A BANK

ABSTRACT. The issues concerning the modern directions of forming and estimating of resource base of a bank are examined in the article. The current state of bank resources is explored, the peculiarities of their forming and estimating in particular. The components of bank resources and modern approaches to their valuation are determined. The latest changes in accounting methods of forming and estimating are analysed. Negative tendencies in formation bank resource base that are related to the state of Ukrainian economy are revealed. The author investigated the suggestions of writers and conducted a critical analysis of publications. It is concluded that the problem of providing banking activity with resources is not new. However, Ukrainian economists mostly examine just detached aspects of forming the components of banking resources in their publications, the complex approach to the matter is absent. The suggestions on improving the processes of formation and estimation of banking resources are granted, in particular: strengthening the control on admission of foreign capital into Ukrainian banking sector; providing guarantees to commercial banks; increasing efficiency of state supervision; expanding possibilities of issuing medium-term securities for commercial banks and so on.

KEY WORDS: capital, obligations, resource base, estimate, investment.